

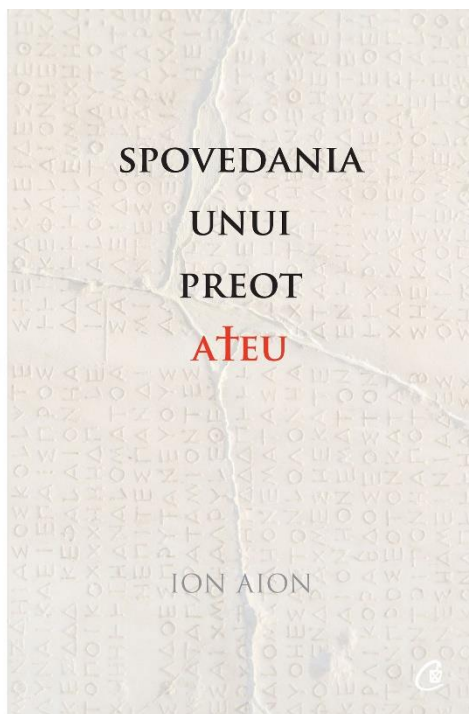
Recenzii de filme și cărți (încă mă gândesc la titlu)

[www.yourwebsite.com]

[Your Tagline]

12 Aprilie, 2020

Confesiuni moderne

Omul și Moartea stau față-n față, fiecare cu ritualul său, parcă ar fi un păun și o panteră: Moartea își arată colții, ghearele și mușchii negri, încleștați de atac, Omul îi arată niște pene frumoase. "Asta-i tot ce poți?"

Așa începe *Spovedania unui preot ateu*, de Ion Aion, publicată de Curtea Veche, 2017. Sub pseudonimul acesta se ascunde Ilie Toader, care a purtat haina preoției timp de 11 ani, doctor în teologie, traducător publicat vine cu o confesiune revoluționară, condimentată cu umor negru și o

totală repugnare față de dogmele religioase.

Un vocabular detașat, pe alocuri, stradal să vină de la o față fostă bisericească nu că e stupefiant, e inimaginabil. Eroul se înfățișează ca un protestator la formalismul cultic, atât cu gândul, cât și cu fapta. Nu îndeplinește rigorile cerute de sfințenia Împărtășaniei, pentru că asta ar însemna a aduce o biată bătrână, jinduită de moarte a cărui mesaj se făcea că nu-l decripta, la viața care pute și arată a rahat. Experiența laică l-a făcut specialist în categoriile de babe, dar ce categorii când ele nu-s. După vorbele bunului

nostru cunoscător, toate sunt buni imitatori ai lumescului, că tocmai și moartea rămâne uneori stupefiată în pragul spiritului lor, și așa se explică, că mai ia și tineri. Preotul e mare fenomen! E ca un organism străin, venit din altă galaxie, care cu atâtă dibuință se adaptează condițiilor planetei noastre, că nu îl poți numi venetic. Încă de la început, stă cu gândul la răspântia dintre întâmplare și Dumnezeu.

Aerul deblocat de tiparele evlaviei îmi aduce aminte de modernismul lui Baștovoi în *Diavolul este politic corect*, lunecos mod de a-ți rezona cuvântarea și celor tineri

(potrivnici, de regulă). Protagonistul știe cât de vulnerabil devine sufletul, dar mai ales, cugetul unui suferind în fața credinței, astfel că doar arta sau știința ar mai putea genera un misticim de proporția celui generat de credință. Și vine cu ideea sfidătoare, cu deznodământul multor confuzii, distincția dintre religie și credință. Religia e o sumă de idei, doctrină, credința e trăire personală, poate ultima speranță a nesuferitului, și ceea ce predică el, e Credință. ”Credința este un anticorp dezvoltat de creierul uman, un medicament de care mulți încă au nevoie, o morfină gratuită care face rahatul vieții mai comestibil și moartea mai arătoasă..”

În cele 169 de pagini ale cărții, autorul reușește să întoarcă intestinele imaginației cu mirosul oripilant din casa Zoitei (spune despre nume), bătrâna care are purici și plăceri voluptoase trupești, de unde și bietul preot a încasat vreo doi purici drept companie. Nenorocul face ca în aceeași zi, după spovedania babei Zoita, în sat să fie și înmormântare. Comedia se incintă când companionii preotului îi studiază părțile corpului chiar la predica de la înmormântarea mătușii Filofteia. Și n-avea cum să își dezonereze sutana cu neplăceri din astea omenești. În volumul mic la prima vedere, cititorul e un observator de după cortină, află detaliile dosite din viața preotească, află despre cum un preot tot iubește cu ochii și trupul, despre cum i se acrește ascultând confesiuni care se întrec în indecență.

Cartea predică idei despre cum credința a devenit

ajutorul aparent de la așa zisa închipuire omnipotentă și omniprezentă, care se face responsabilă de tine, deci căruia pentru tot binele i se cuvine de mulțumit, dar cel mai important, care poate fi blamat pentru tot răul nejustificat. Mecanismul cel mai inopinat al credinței e cel al conversiei, astfel că răul prevestește înzecit bine, moartea prevestește o existență fără margini, dar optimismul ăsta cult a sterpit dorința de auto-evoluție, nu ne depășim, călcăm pe aceleași urme sau și mai rău, nu ne urnim din cele vechi, cum n-ar fi, dar bine va veni.

La răscrucea de idei, momentul decizional al povestirii devine cel în care eroul este devorat de o boală incurabilă, cu pofta fără saț a nemuririi. Tocmai nemurirea s-a găsit să ne răpună. Dezvăluind adevărul doar unui prieten de-al său, fost teolog, îi mărturisește și scârba lui față de orânduirea de veacuri a omenirii, cu câteva cârpeli moderne, gen tehnologia. Își descria tumoarea la cap drept un virus brutal adus de furnici, pui, gânsaci.

Preotul e psihologul bisericii. Analizează fiecare creștin, cu precădere pe cei tineri, știind că cei bătrâni vin doar în așteptarea golirii plămânilor. Cu tot cinismul și detașarea de viață, preotul nu e ca oricare ateu ignorant, recunoaște credința și o respectă, respectă oamenii care își cunosc menirea în viață, căci credința va exista atâta timp, cât mentalitatea umană va avea nevoie de ea, și oricât de determinat ai veni tu cu elogiile tale evoluționiste, nu poți aprecia la cât de mult se

îngustează mintea de frica unui prea larg.

Preotul reușește să-și înșele moartea, scriindu-și propriul scenariu al ei. Ultimul blestem lăsat cititorului este să ia povată din cele ce a trăit sau mai exact, din cele ce nu a trăit. Mortul înviat blesteamă pe cei ce nu trăiesc cu adevărat, pe cei ce nu ies din visul dictat de glasuri străine, să moară de vii, cum o făcuse el, pentru că nu a reușit să-și depășească condiția. *A nu gândi e făgăduința prematură pe care o facem morții.*

Recomandarea filmului de astăzi se oprește la filmul *The Hunt* (2012), de Thomas Vinterberg. Thomas Vinterberg este un producător danez de filme, care în 1995, împreună cu Lars von Trier încep mișcarea Dogme 95, ca un protest la cinematografia coruptă, muzică indecentă, tăieri de secvențe. După o perioadă, când Vinterberg devine adeptul realismului tradițional, și după un deceniu de inactivitate și depresie, geniul regizorului se întoarce la vechiul stil prezent în filmul pe care îl are în prim plan pe Mads Mikkelsen .

Filmul începe cu un mesaj ironic la restul firului descriptiv ce urmează a se prezenta. Începe cu călirea bărbaților nordici, în toată nuditatea lor, în apa unui lac dintr-un oraș mic danez, la care se adună o mână de oameni pe post de public, printre care și doi băieți minori, a căror prezență nu sfidează pe nimeni. Încă de la

început, eroul istoriei este etalat într-o postură de bine-făcător, salvând un prieten pe care îl prinse cârcelul în apă. Dacă spațiul și cultura nordică vă încântă terminațiile nervoase, asta este filmul care vă va aduce sufletește cu un pas mai aproape de gerul nordic. Imaginile-cadru realizate de Charlotte Bruus Christensen, a unei toamne târzii, a unor copaci plângăreți și fulgi rătăciți, sculptează peisajul rustic, autentic al aceluia spațiu, iar imaginile apartamentelor cu capete de cerburi pe pereți, covorașe de blană, pereți din lemn expiră aerul tipic acelor regiuni. Filmul surprinde și firea impetuoasă a poporului nordic în întrunirile prietenilor la o bere, care cântă și strigă zgomotos, care se îndoapă până la inconștiență, împrăjurări în care presupusul nostru făptuitor își păstrează indolența și inocența cu care a fost prezentat încă de la început.

Lucas, pivotul în jurul căruia mișună acțiunea, lucrează temporar la o grădiniță, după ce școala la care lucra ca profesor s-a închis din cauza problemelor economice din comună. Lucas trece printr-o despărțire grea cu soția, cu care nu se înțelege din cauza fiului, cu care ar vrea să petreacă mai mult timp. În general, lucrurile nu par a fi tulburate, și nimic nu prezice că ar fi. Ba mai mult, ca remediu și consolare după divorțul recent, eroul începe o aventură amoroasă cu o colegă de lucru, originară din Europa de Est. Până aici, personajul acestuia pare a fi împlinit cu viața sa, un job la care merge cu dedicație, o femeie alături, un câine care incotestabil a devenit membru

de familie în multe case din orașel.

Ritmul său utopic de viață se năruie când refuză cadoul de la fetița celui mai bun prieten al său, Klara. Fiind un copil sensibil, aceasta răstălmăcește refuzul lui Luca și caută să-i răzbune fisura provocată micii sale inimi, astfel că pune cap la cap detalii surprinse din alte părți și făurește o poveste care îi va genera educatorului său diverse forme ale calvarului social. Klara ajunge să-i "mărturisească" administratoarei grădiniței, Grethe, că Lucas i-a arătat părțile intime ale corpului. Copiii sunt formele incipiente ale omenirii, pe care meschinătatea și celelalte delicii vicioase nu i-au ajuns, de aceea tindem să îi credem, mai ales când discuția ajunge la subiecte delicate ca maltratarea sexuală, imaginația copiilor nu ar atinge așa margini. Deci, cum e și predictibil, Grethe cheamă un psiholog pentru copii. Cel din urmă o încurajează pe Klara să îi destăinuie amănunțit incidentul, îi invocă argumentul că e o fată curajoasă, dezvăluind astfel de lucruri, și din încăpățănarea infantilă de a-și recunoaște minciuna și frica că ar putea cauza consecințe grave, relevându-și greșeala, fetița consimte că povestea ei este adevărată.

Dintr-un prieten bun, om respectat, Luca ajunge bănuț de întreg orașul, izolat, i se renegă orice drept, și este considerat un pericol tocmai și pentru fiul său, motiv pentru care zvonurile ajung și la urechile acestuia. Singurii piloni de susținere îi rămân fiul și nașul fiului, care îl urmează pe acest drum

inconvenient, în care propria dreptate i se scufundă în mărturiile unui copil inocent. După eliberarea din arestul preventiv, ura și răzvrătirea orașului se simte mai apăsătoare, îi amenință viața, aruncând o piatră în geamul casei sale, îi ucide câinile într-o noapte, magazinele refuză să-l servească, altfel spus, devine proscrisul orașului.

Cu sufletul întretăiat, cu forța spiritului aproape doborâtă, hotărăște să participe la slujba de Crăciun, în biserica la care s-a adunat toată comunitatea orașului. Slujba de Crăciun devine simbolul filmului, marcând adevăratul sens al carității Creștine și revelației. În acea seară, de o revelație avusese parte prietenul său, când Luca i-a înfruntat privirea. Adevărul este că prietenul său poate să își dea seama după privirea sa când minte și când nu o face, iar în acea seară fiorul că în tot acest timp, Luca spusese adevărul, îl încolăci asfixitor. Acel moment fusese inițiator pactului de împăcare. Al doilea simbol al filmului este vânătoare- de țapi ispășitori, victime, animale nevinovate, pe care Luca le vâna în păduri, și în a cărei măiestrie, ironic l-a inițiat și pe fiul său. De ce ironic? Din vânător ajuns vânat.

Filmul profilează adâncurile unei povești cutremurătoare, frustrante, unde adevărul poate fi cunoscut doar de cei ce l-au trăit. Confesiunea eșuată a unui om nevinovat transfigurează vulnerabilitatea prăzii, după care se vâna eroul peliculei. Proiecția cinematografică e un perfect antrenament pentru stăpânirea emoțiilor, deci pentru o seară

plioasă și lăncedă, pornește *The
Hunt*.